

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION GWEITHGOR
Dydd Mawrth, 21 Tachwedd 2023
(Ysgol Gynradd Gymunedol Ynysowen)

NOTES

PRESENNOL:	David Anstee (Ysgol Y Graig) - Cadeirydd Stuart James (Afon Taf) Rhiannon Stephens Davies (Greenfield) Simone Roden (Ysgol Gynradd Gymunedol Ynysowen)
YN BRESENNOL:	Joanna Lewis (Rheolwr LMS) Gary Winston (Clerc y Fforwm) Hannah Brown (Rheolwr Gwasanaeth AD) Eitem 3 yn unig Glynis Estebanez (Rheolwr Gweinyddol AD) Eitem 3 yn unig
YMDDIHEURIADAU:	Sarah Hopkins (Y Bendigaid Carlo Acutis) Owen Morgan (Ysgol Gynradd Parc Cyfarthfa) Alwen Bowen (Ysgol Rhyd Y Grug) Anthony Lewis (Pennaeth Cynllunio Ysgolion, Cymorth ac Adnoddau) Ian Kent (Cyfrifydd Addysg)

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
1.	<p><u>Gwasanaethau Arlwygo CLG</u> Trafododd yr Aelodau CLG y Gwasanaethau Arlwygo ac roeddent yn teimlo nad oedd y cyfarfod Gweithgor blaenorol wedi mynd i'r afael â'r materion allweddol yr oedd y rhan fwyaf o ysgolion yn poeni amdanynt.</p> <p>Cynhaliwyd trafodaeth a nodwyd bod y meysydd canlynol o'r gwasanaeth yn bryder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ansawdd y bwyd a ddarperir, maint dogn a dewis.• Darparu bara, salad a dŵr.• Diffyg hyfforddiant i staff y Clwb Brecwast, gan gynnwys asesiadau risg tân.
2.	<p><u>Adnoddau Dynol CLG</u> Croesawodd yr aelodau Hannah a Glynis a diolch iddynt am fod yn bresennol.</p> <p>Eglurodd y Cadeirydd mai diben y cyfarfod oedd ein bod yn agosáu at ddiwedd y CLG tair blynedd ac roedd y Fforwm Cyllideb Ysgolion wedi gofyn am ofyn i dri gwasanaeth, gan gynnwys AD i fynychu cyfarfod Gweithgor i drafod unrhyw bryderon.</p> <p>Eglurodd y Cadeirydd fod ysgolion yn ystyried y CLG fel dau wasanaeth – AD Gweinyddol a AD Cyngor. Barn gyffredinol ysgolion oedd eu bod yn fodlon â'r Gwasanaeth Gweinyddu Adnoddau Dynol ac yn falch eu bod yn gallu cael ymateb cyflym i faterion ac mae staff yn gyffredinol ddefnyddiol.</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>Bu rhai problemau gyda Chyngor Adnoddau Dynol, mae penaethiaid wedi nodi materion unigol lle mae ganddynt bryderon. Yn achos Ysgol Gynradd Y Graig, roedd gennym sefyllfa o ddiswyddo ac wrth fyfrio, credaf fod y broses yn rhy hir ac wedi arwain at gostau diangen i'r ysgol. Roedd y cyngor gan AD yn ymddangos yn orofalus ac yn wrthnysig o risg. A yw'n bosibl y gallem gael cyngor gan Adnoddau Dynol, ar ddechrau'r broses, am y gwahanol opsiynau a fyddai ar gael? Byddai hyn yn rhoi cyfle i'r Pennaeth ystyried pa opsiynau sydd yna a'r risgiau sy'n gysylltiedig â phob un. Roedd gennym enghraifft fwy diweddar hefyd gyda mater diogelu ac unwaith eto roedd y broses yn ymddangos yn hir ac yn orgymhleth.</p> <p>SJ: Rwy'n cytuno â safbwyntiau DA, mae Cymorth Gweinyddol wedi bod yn dda ac nid yw Afon Taf wedi cael problemau, ond rydym wedi cael pryderon difrifol am rywfaifnt o'r cyngor a gawsom. Roedd gennym achos lle roedd aelod o staff yn amlwg yn taro disgybl ac roedd gennym dystiolaeth CCTV i gefnogi hyn, ond dywedwyd wrthym am ddilyn proses hir a gostiodd bron i £90,000 i ni mewn cyflogau cyn i'r person hwnnw adael. Mewn achosion o'r fath, rhaid iddo fod yn fwy effeithlon diswyddo ar unwaith ac yna mynd i'r afael ag unrhyw faterion yn nes ymlaen. Mae'n ymddangos ein bod yn wynebu risg yn ddirdynol, ac mae hyn yn gostus i'r ysgol ac yn niweidio enw da.</p> <p>GE: Mae angen ystyried pob achos yn unigol, os oes materion diogelu mae angen iddo ddilyn y broses y cytunwyd arni. Mae ein cyngor yn seiliedig ar brosesau y cytunwyd arnynt ac os na fyddwn yn ei ddilyn, yna gall Tribiwnlys benderfynu ein bod yn talu llawer mwy.</p> <p>SJ: Ni fyddai'r costau hyn yn disgyn ar ysgolion. Lle mae gennym yr holl dystiolaeth a'i fod yn achos clir, gwnaethom ganiatáu i'r broses lusgo, nid oeddent yn mynychu cyfarfodydd er y gallem ddangos tystiolaeth drwy'r cyfryngau cymdeithasol eu bod yn iach ac yn mwynhau eu hunain. Mae'n gwneud i ni edrych yn hurt ac yn ddrwg i'r ysgol.</p> <p>DA: Bydd Undebau Llafur bob amser yn ceisio llusgo proses ac mewn achos fel yna mae'n amlwg yn niweidio enw da'r ysgol. A yw'r Undebau Llafur bob amser yn dilyn y canllawiau cyfreithiol, neu ydyn nhw'n pennu'r broses?</p> <p>HB: Mae pob achos yn wahanol, ond gallwn edrych ar hynny eto.</p> <p>SJ: Rydym yn dal i fod mewn perygl ac weithiau mae angen i ni wneud penderfyniad ar unwaith mewn achosion sy'n ymddangos yn glir.</p> <p>SR: Rwy'n credu bod y mater gydag undebau yn bwysig, mae'n ymddangos ein bod yn ystyried eu barn yn ormodol. Dylem ganolbwyntio ar yr hyn sydd orau i'r ysgol yn gyntaf.</p> <p>RSD: Rwy'n hapus yn gyffredinol gyda'r Gwasanaeth Adnoddau Dynol, rwyf wedi cael ychydig o faterion yn ddiweddar ac mae Donna wedi bod yn ddefnyddiol iawn. Rwyf wedi gweithio mewn awdurdodau lleol eraill ac nid yw eu Gwasanaeth AD mor effeithiol.</p> <p>SR: Byddai ysgolion yn croesawu'r cyfle i gael opsiynau pan fydd digwyddiad yn digwydd.</p> <p>GE: Rydym wedi cael achosion o'r blaen sydd wedi mynd ymlaen ers blynyddoedd ar ôl dilyn canllawiau ACAS ac mae achosion lle y dylem fod yn edrych ar y risgiau ac yn pwysu a mesur yr opsiwn gorau.</p> <p>DA: Rwy'n credu ei bod yn bwysig cael y trafodaethau hynny ar risgiau gwahanol opsiynau.</p> <p>SR: Mae angen i ni hefyd edrych ar bolisi lle gall staff gael cyflog llawn am 6 mis a 6 mis o hanner cyflog. Mae hyn yn cael ei gam-drin ac yn aml maen nhw'n dod yn ôl bryd hynny, ac nid yw'r</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>broblem wedi cael sylw.</p> <p>GE: Mae'r trefniadau hynny yn y Llyfr Gwyrdd ac yn rhan o delerau ac amodau staff. Nid yw'n golygu na allwn gymryd camau i fynd i'r afael â materion o fewn yr amserlen honno.</p> <p>SR: Mae gen i bryderon hefyd am y cyngor a roddwyd gan lechyd Galwedigaethol. Rydym wedi cael enghreifftiau pan fydd person yn berffaith iawn, ond maent yn defnyddio'r system i ymestyn eu habsenoldeb.</p> <p>DA: Roedd gen i achos pan oedd aelod o staff yn absennol yn y tymor hir gyda straen, roedd y meddyg teulu wedi ei harwyddo i ffwrdd ond dywedodd AD nad oedd hi'n ffit i ddychwelyd.</p> <p>SR: Pan fydd atgyfeiriadau yn cael eu gwneud i IG mae'n aml yn teimlo eu bod yn gweithredu er budd gorau'r aelod staff ac nid yr ysgol. Mae'n rhaid i ni dalu am hyn ac mae'n ymddangos bod amharodrwydd i herio'r unigolyn.</p> <p>HB: Gallaf ddilyn hynny gyda'r Tîm AD, eu rôl yw cael staff yn ôl i'r gwaith cyn gynted â phosibl.</p> <p>GE: Os bydd achos yn mynd i'r Tribiwnlys, gofynnir i ni ddangos sut rydym wedi cyflawni ein dyletswydd gofal fel cyflogwyr, ond mae angen i ni eu helpu i ddychwelyd i'r gwaith cyn gynted â phosibl.</p> <p>HB: Dylai'r AD a IG weithio'n agos gyda'i gilydd i reoli staff yn ôl i'r gwaith cyn gynted â phosibl. Roeddwn i hefyd am grybwyll, fel y gwyddoch mae'n debyg, y bydd Glynis yn ymdeol ym mis Mawrth a'n bod wedi adolygu ein strwythurau ac wedi penodi Swyddog Cyflogaeth Perthynas, a bydd gan y person hwn rôl glir wrth sicrhau bod hyn yn digwydd. Ei henw yw Sian Jones, a bydd hi'n gweithio'n agos gydag ysgolion. Rwy'n ymwybodol o'r materion hanesyddol sydd wedi bod gydag ysgolion, ac rwyf am ddatblygu perthynas dda gydag ysgolion, ac rwy'n gobeithio y bydd y swydd newydd yn cefnogi hyn. Rwyf hefyd yn ymwybodol mai Donna fu'r prif bwynt cefnogaeth i ysgolion ac mae angen i swyddogion eraill ei chefnogi. Rydym yn datblygu ein sgiliau tîm i sicrhau bod gennym gefnogaeth ychwanegol lle bo angen.</p> <p>JL: Bydd hynny'n bwysig gyda'r sefyllfa gyllidebol yn wynebu ysgolion a'r tebygolrwydd y bydd nifer o ysgolion yn wynebu diswyddiadau gorfodol.</p> <p>SR: Mae angen edrych ar y polisiâu Adnoddau Dynol hefyd. Maen nhw'n cael eu dylanwadu'n rhy drwm gan yr undebau. Pan ddangoson ni ein polisiâu i'n darparwr AD allanol, roedden nhw'n teimlo bod gormod o haenau ychwanegol. Mae hyn yn ehangu'r broses.</p> <p>GE: Rydym wedi ceisio cael perthynas gadarnhaol gydag undebau ac mae'r haenau ychwanegol hyn yn aml yn rhoi cyfleoedd i fynd i'r afael â materion cyn i ni fynd i mewn i'r broses ffurfiol.</p> <p>SR: Rwy'n deall hynny, ond nid yw'n helpu pan fydd yn rhaid i ni dalu'r costau bob amser.</p> <p>HB: Mae polisiâu yn angenrheidiol ac yn aml yn dda mewn theori, ond weithiau mae delio â sefyllfa go iawn yn anoddach ac nid yw bob amser yn helpu. Rydym yn hapus i drafod unrhyw faterion ac rydych yn agored i'w diwygio os oes angen.</p> <p>DA: A gaf i fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i Glynis am ei chefnogaeth sydd wedi bod o gymorth erioed, ac rydym yn cael ymateb cyflym. Mae hefyd yn dda cael rhywun y gallwn drafod pethau gyda nhw cyn cymryd unrhyw gamau.</p> <p>GE: Mae hynny'n rhan bwysig o'r rôl, ac mae'n bwysig bod mater yn cael ei drafod cyn gwneud penderfyniadau.</p> <p>DA: Mae cael 'seinfwrdd' yn bwysig iawn ac mae angen i ni gael rhywun rydyn ni'n trafod rhywbeth</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>agored ag ef cyn rhywbeth ffurfiol.</p> <p>SR: A yw'r CLG yn cynnwys datganiad am amseroedd ymateb disgwylidig?</p> <p>GE: Ydy, mae'n amrywio yn dibynnu ar y mater. Ar y cyfan rydym yn dda am gyrraedd y targedau hyn ond bydd adegau na allwn wneud hynny oherwydd absenoldeb staff, llwyth gwaith ac ati. Ni ddylai penaethiaid oedi cyn cysylltu â mi neu aelod arall o'r tîm os nad ydyn nhw wedi cael ymateb.</p> <p>HB: Rydym wedi sefydlu 'bwrdd seinio' ar gyfer rheolwyr ALL ac yn ystyried gwneud rhywbeth tebyg i Benaethiaid.</p> <p>SR: Rwy'n credu y byddai hynny'n syniad da.</p> <p>DA: Rwy'n cytuno. Diolch am ddod i mewn ac rwy'n credu bod hyn wedi bod yn ddefnyddiol.</p> <p><i>Gadawodd GE a HB y cyfarfod.</i></p>
3.	<p><u>CLG eraill</u></p> <p><u>Credydwy</u> Dyweddodd JL ein bod yn aros am adborth gan yr Adran Gorfforaethol ar y mater a godwyd.</p> <p><u>Amserlen CLG</u> Nododd yr Aelodau fod ASOS wedi amharu ar yr amserlen ar gyfer adolygu CLG a bod nifer o wasanaethau yn destun adolygiad. Dywedodd JL y byddai angen cwblhau'r CLG erbyn diwedd mis Ionawr er mwyn mynd at gyrff llywodraethu i'w cymeradwyo yn nhymor y gwanwyn 2024. Dywedodd yr aelodau y gallai hyn fod yn anodd o ystyried y gwaith parhaus ac awgrymodd y gallai'r contractau presennol gael eu hymestyn am flwyddyn er mwyn cynnal adolygiad trylwyr. Cytunodd JL i drafod y mater gydag Anthony Lewis.</p> <p><u>Costau Gwasanaethu Adeiladu</u> Holodd SR sut y dirprwywyd yr arian ar gyfer hyn.</p> <p>Amlinellodd JL sut y rhannwyd cyllid rhwng cyllid cynnal a chadw cyfalaf a chyllid cynnal a chadw adeiladau cyffredinol. Cafodd costau gwasanaeth eu cynnwys yn y cyllid cynnal a chadw an-gyfalaf.</p> <p>Cynhaliwyd trafodaeth a gofynnodd yr aelodau am eglurder ynghylch yr hyn a gynhwyswyd yn y cyllid ac a oedd yn cynnwys unrhyw feysydd a ddylai fod yn gyfrifoldeb yr ALLau.</p> <p>Diolchodd y Cadeirydd i bawb a chau'r cyfarfod.</p>